

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 01.08.2025
Sayı : 1359

10/3063

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Orman Genel Müdürlüğü'nün bütçe kalemlerinin orman yangınları ile mücadele başta olmak üzere Kurum'un amaç ve faaliyetleri kapsamında işlevli kullanılıp kullanılmadığının araştırılması ve orman yangınlarıyla mücadele kapsamında bütçenin işlevli kullanılabilmesi için gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98 inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederiz.

S.S.A.
Serap Dalkılıç
Diy. M. V.

Ayhan BARUT
Adana M. V.

Av. Sevdâ ERDAN KILIÇ
İzmir Milletvekili

Özgür ERDAN
Gaziantep M. V.

R. İ. T. Nalbantoğlu
İzmir M. V.

Servet Mullaoglu

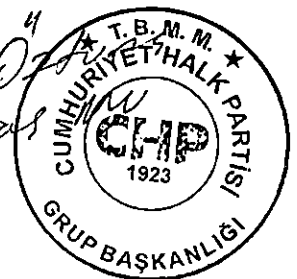
Hatay M. V.

Y. S. K. S. S. S. S.
Jale Kır S. S. S. S.
M. S. S. S. S. S. S.

AU KARASIA
Diy. M. V.

Aylin Yaman
Antalya - M. V.

Ali Öz
K. M. V.

GEREKÇE:

Türkiye’de her yaz döneminde artış gösteren orman yangınları, ekosistem tahribatının yanı sıra can ve mal kaybına da neden olmakta; iklim krizinin etkileriyle birlikte bu yangınlar daha sık ve daha yıkıcı hale gelmektedir. Ancak yangınların tümü doğal yollarla başlamamaktadır. Tarımsal alan açma amacıyla kasten çıkarılan yangınlar, dikkatsizce yapılan anız yakmaları, enerji iletim hatlarından kaynaklanan kıvılcımlar ve piknikçiler tarafından bırakılan cam şişeler gibi insan eliyle oluşan nedenler, yangınların büyük bir kısmını oluşturmaktadır. İklim koşullarının değişmesiyle birlikte uzun süren kuraklık, artan sıcaklık ve düşük nem oranı da yangın riskini daha da artırmakta, ormanları adeta yanmaya hazır hale getirmektedir.

Orman yangınlarıyla mücadelede birincil sorumlu kurum olan Orman Genel Müdürlüğü (OGM), son yıllarda ciddi yapısal eleştirilerle karşı karşıya kalmaktadır. Yangın söndürme uçaklarının sayısal ve teknik yetersizliği, ihaleyle özel şirketlerden kiralanan hava araçlarının verimliliği konusundaki tartışmalar ve yeterli eğitim almamış mevsimlik yangın işçilerinin sahada yaşadığı zorluklar bu eleştirilerin başında gelmektedir. Ayrıca orman köylülerinin yangın gönüllüsü olarak sürece dahil edilmesine dair politikasızlık, yangınlara erken müdahale konusunda yerel kapasitenin zayıf kalmasına yol açmaktadır.

Orman Genel Müdürlüğü’nün bütçe kalemleri incelendiğinde, Türkiye bütçesinden önemli bir pay alan Genel Müdürlüğün bütçe kalemlerindeki tercihlerinin başta orman yangınları ile mücadele olmak üzere Kurum’un amaç ve faaliyetleri kapsamında işlevli kullanamadığı ortaya çıkmıştır.

Orman Genel Müdürlüğü 2020 yılında 1 milyar 26 milyon TL, 2021 yılında 5 milyar 357 milyon TL, 2022 yılında 9 milyar 264 milyon TL, 2023 yılında 4 milyar 489 milyon TL kar elde etmiştir. Müdürlük 2024 yılında 1 milyar 601 milyon lira zarar etmiştir.

Orman Genel Müdürlüğü ‘tasarruflarını’ ise faiz geliri elde etmek için kullanmıştır. 2020 yılında 185.1 milyon TL faiz geliri elde eden kurumun bu kalemden elde ettiği gelir yıldan yıla artmış; 2021 yılında elde edilen faiz geliri önceki yıla göre yüzde 196 artışla 549.5 milyon TL’ye, 2022 yılında önceki yıla göre yüzde 123 artışla 1.2 milyar TL’ye, 2023 yılında önceki yıla göre yüzde 80.7 artışla 2.2 milyar TL’ye çıkmıştır. 2024 yılının tamamında elde edilen faiz geliri ise 2 milyar TL’yi aştı. Orman Genel Müdürlüğü son 5 yılda 6.2 milyar TL faiz geliri elde etmiştir.

Orman Genel Müdürlüğü’nün kar ve faiz oranları yıldan yıla artış gösterirken, orman yangınlarıyla mücadele kapsamında filo ve diğer araçlarla ilgili aynı oranda artış sağlanamamıştır. Son 5 yılda 6.2 milyar TL faiz geliri elde eden Orman Genel Müdürlüğü 2024 yılında Jandarma Genel Komutanlığı ve Rusya Acil Durumlar Bakanlığı ile protokol imzalanarak toplam 75 adet hava aracı kiraladı. 3 yıllık kiralama projeleri kapsamında; 50 helikopter için 2.1 milyar TL, 14 uçak için 1.2 milyar TL, Jandarma Genel Komutanlığı’ndan kiralanan 10 helikopter için 251.7 milyon TL ve Rusya Acil Durumlar Bakanlığı’ndan kiralanan 1 uçak için 164.6 milyon TL ödeme yapmıştır.

Buna göre toplam 75 uçak için üç yıllık kira tutarı 3.7 milyar TL olmuştur. Üç yıl için 75 uçağa yapılan harcama tutarı 2024 yılı parasal değerlerine göre son 5 yıllık faiz gelirinin yüzde 31.76'sı, son 5 yıllık toplam karın ise yüzde 6.75'i kadar olmuştur. 2024 yılı uçak kiralama tutarının kar ve faiz gelirin oranı ise sadece yüzde 5.57'si kadar gerçekleşmiştir.

2021 yılında gerçekleşen büyük orman yangınlarında, havadan müdahale ekipmanlarına ve filoya sahip olmadığı için eleştirilen Orman Genel Müdürlüğü aradan geçen 4 yıllık sürede bütçe kalemlerini faiz gelirleri için kullanırken, filo oluşturamamıştır. Bu durum 2025 yılında gerçekleşen orman yangınları faciasında etkisiz kalınmasına ve ormanlarımızın kül olmasına neden olmuştur.

Tarım ve Orman Bakanlığı'na bağlı Orman Genel Müdürlüğü'nün bütçe kalemlerinin orman yangınları ile mücadele başta olmak üzere Kurum'un amaç ve faaliyetleri kapsamında işlevli kullanılıp kullanılmadığının araştırılması ve orman yangınlarıyla mücadele kapsamında bütçenin işlevli kullanılabilmesi için gerekli önlemlerin alınması amacıyla Anayasa'nın 98 inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını saygılarımla arz ve teklif ederiz.

